

Тема 3. Процес навчання: визначення та сутність

Навчання учнів основам здоров'я має здійснюватися систематично, послідовно, з урахуванням вимог програми з основ здоров'я, згідно з кількістю годин, визначених навчальним планом школи. Плани роботи вчителя можуть відбивати навчально-виховний процес, систему позакласної роботи та роботи кабінету.

Для організації навчально-виховного процесу вчитель повинен уміти складати плани: перспективний (річний), тематичний, план-конспект уроку.

Перспективний (річний) план відтворює вивчення розділу основ здоров'я за темами. Він дозволяє визначити місце теми в розділі за сезонами року, спланувати екскурсії, систему повторення, провести підготовчу роботу до теми у зв'язку із забезпеченням її, засобами навчання. Перспективний план потрібний кожному вчителю-початківцю для самоконтролю в строках проходження матеріалу, використання обов'язкових форм навчання, організації систематичного внутрішньо-предметного і міжпредметного повторення. Він може складатися за схемою:

Схема перспективного плану

Назва теми	Поза-урочна робота	Кількість годин	Термін проведення	Повторення матеріалу		Екскурсія	Позаклас заняття
				внутрішньо-предметне	міжпредметне		

Тематичний план дозволяє бачити місце кожного уроку в системі уроків теми, визначати значення кожного кроку в процесі формування умінь на основі знань, відображає систему вивчення школярів прийомів і методів самостійної навчальної діяльності, дає можливість вчителю своєчасно підготувати необхідні засоби навчання до кожного уроку. Тематичний план складається за відповідною схемою, про яку йтиме мова на наступних заняттях. План уроку визначає систему понять, що вивчаються, на кожний урок, формування загально навчальних і спеціальних умінь відповідно до змісту, відображає вирішення комплексу виховних завдань, розвиток особистісних якостей учнів.

Учитель розкриває у плані всі структурні елементи уроку, ретельно обмірковує кожний етап, визначає методи і засоби подання матеріалу.

План уроку може містити наступні основні структурні елементи і складається за схемою:

- Тема уроку.
- Завдання: освітні, розвиваючі, виховні.
- Методи і методичні прийоми.
- Обладнання.

Послідовність проведення уроку:

1. Організація класу.
2. Перевірка знань, умінь, навичок.
3. Вивчення нового матеріалу:
 - а) актуалізація опорних знань (понять);
 - б) обґрунтування нового матеріалу, повідомлення теми;
 - в) постановка пізнавальних задач;
 - г) аргументація видів діяльності учнів;
 - д) послідовність вивчення нового матеріалу;
 - є) узагальнення і систематизація нових знань.
4. Диференціація домашнього завдання.
5. Підсумок уроку.

Тему уроку слід писати конкретно і коротко. Під час планування навчально-розвиваючих і виховних завдань кожного конкретного уроку треба керуватися тематичним планом, в якому вони відтворені. Конкретизація цих завдань має бути пов'язана з формуванням і розвитком системи понять, що вивчаються. Під час вивчення типу уроку слід керуватися дидактичними завданнями, які вчитель пропонує на урок.

Під час складання плану уроку слід пам'ятати, що його структурні елементи — динамічні, тому залежать від типу уроку і його змісту.

Наприклад, на наступних уроках необов'язковий такий елемент, як перевірка знань, умінь, навичок. На уроках, які розкривають зміст теми, мають місце всі його етапи, проте в тому разі, коли зміст нового матеріалу складний і великий за обсягом, вчитель може поділити його на логічні частини і, пояснивши кожну таку частину, відразу ж запропонувати учням запитання, що дозволяють визначити, як вони зрозуміли матеріал. У таких випадках закріплення здобутих знань проводиться паралельно з вивченням нового матеріалу. На узагальнюючих уроках найчастіше відсутнє вивчення нового матеріалу. Отже, перш ніж приступити до складання плану уроку, треба визначити його тип.

Учителю-початківцю треба вміти розробляти конспект уроку. Він пишеться за тією самою схемою, що й план, але в ньому докладно висвітлюється кожний структурний елемент уроку, всі запитання і

завдання для учнів з їхніми можливими відповідями і стенографічним описом усіх пояснень учителя.